मृदु मंदोच्चारणात् ॥ अतएव मंदार्थमबुद्धार्थं दीनं शोच्यं अस्वरं शुद्धकंठध्वनिरहितं ॥ २६ ॥ नयंतु येकेचिदत्रमनुष्याइतिशेषः ॥ अन्यत्र स्त्र्यंतरगृहे आश्वासः खेदापगमः ॥ २७ ॥ द्वारदर्शिनोवेत्रिणः कौसल्यायागृहमनयन् ॥ तत्रगृहे तैर्विनीतवत् पर्यंके न्यवेश्यत राजेतिशेषः ॥ यद्वा तन्निवेशनोत्तरं राजा विनीतवत् अधोमुखआसेतिशेषः ॥ २८ ॥ कौसल्यायानिवेशनंप्रविष्टस्य स्वापस्थानभूतंशयनं मंचमारुह्यापि लुलितं कलुषं बभूव ॥२९॥ ३० ॥ नौ आवां मातापितरावित्यर्थः ॥ येबत तंका

अथगद्गदशब्दस्तुविलपन्वसुधाधिपः ॥ उवाचमृदुमंदार्थंवचनंदीनमस्वरं ॥ २६ ॥ कौसल्यायागृहंशीघ्रंराममातुर्नयंतुमां ॥ नह्यन्यत्रममाश्वासोहृदयस्यभविष्यति ॥ २७ ॥ इतिब्रुवंतंराजानमनयन्द्वारदर्शिनः ॥ कौसल्यायागृहंतत्रन्यवेश्यतविनीतवत् ॥ २८ ॥ ततस्तत्रप्रविष्टस्यकौसल्यायानिवेशनं ॥ अधिरुह्यापिशयनंबभूवलुलितंमनः ॥ २९ ॥ [illegible]द्वयविहीनंचस्नुषयाचविवर्जितं ॥ अपश्यद्भवनंराजानष्टचंद्रमिवांबरं ॥ ३० ॥ तच्चदृष्ट्वामहाराजोभुजमुद्यम्यवीर्यवान् ॥ उच्चैः [illegible]माक्रोशत्हारामविजहासिनौ ॥ ३१ ॥ सुखितावततंकालंजीविष्यंतिनरोत्तमाः ॥ परिष्वजंतोयेरामंद्रक्ष्यंतिपुनरागतं ॥ ३२ ॥ अथरात्र्यांप्रपन्नायांकालरात्र्यामिवात्मनः ॥ अर्धरात्रेदशरथःकौसल्यामिदमब्रवीत् ॥ ३३ ॥ नत्वांपश्यामिकौसल्येसाधुमांपाणिनास्पृश ॥ राममेनुगताद्दृष्टिरद्यापिननिवर्तते ॥ ३४ ॥

लं तावत्कालं रामपरावृत्तिकालपर्यंतं जीविष्यंति ॥ पुनरागतंरामंपरिष्वजंतोरामंद्रक्ष्यंति तेसुखितानरोत्तमाश्चतेनस्वस्याधमत्वादिव्यंग्यं ॥३१॥ ॥ ३२ ॥ अथ कौसल्यागृहप्रवेशानंतरं ॥ आत्मनः कालरात्र्यामिव संहाररात्र्यामिव रात्र्यांप्रपन्नायां मध्यंप्राप्तायां ॥ ३३ ॥ मांस्पृशस्व सत्ताज्ञापनार्थमिति भावः ॥ कौसल्याऽदर्शनेहेतुमाह ॥ राममिति काव्यलिंगमत्रालंकारः ॥ दृष्टेर्दर्शनशक्तेरामविषयेसमनस्कायाविलीनत्वात्पदार्थांतरंनस्फुरतीतिव्यंग्यं परं गुणीभूतं ॥३४॥